

Силабус курсу:

ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ
(вибіркова дисципліна)

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	053 «Психологія»
Рік підготовки:	3
Семестр викладання:	6 семестр (весняний)
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

к.психол.н., доц., Сербін Юрій Вікторович

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові
доцент кафедри психології та соціології

посада

2000serbin@gmail.com

електронна адреса

+38-050-989-47-
27

телефон

месенджер

Аудиторія за
розкладом

консультації

Викладач практичних занять:*

Пелешенко Олена Вікторівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові
старший викладач

посада

peleshenko.elena.vik@gmail.com

електронна адреса

+38-050-874-33-
27

телефон

Viber за номером
телефону

месенджер

Аудиторія за
розкладом

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

метою викладання навчальної дисципліни «Педагогічна психологія» є оволодіння майбутніми викладачами теоретичних основ педагогічної науки; вивчення різноманіття педагогічних систем і технологій; формування педагогічного мислення. Розвиток здібності аналізувати педагогічну дійсність, розвиток професійно-педагогічними вмінь та навичок, які необхідні для ефективної організації навчання і виховання у закладах освіти. Головними завданнями вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти навичок власного погляду з основ педагогічної психології, осмислення важливих проблем педагогічної психології, формування навичок поглибленого пізнання в процесі індивідуальних пошуків на поставлені питання практичного завдання, формування комунікативної та інформаційної компетенції.

Результати навчання:

Знати: сутність предмету і завдань педагогічної психології; закономірності психологічного розвитку дітей різних вікових груп; особливості навчання дітей з різними порушеннями; соціально-психологічні закономірності формування учнівських та педагогічних колективів; фактори формування позитивної навчальної мотивації; основи психології виховання, навчання та психології педагогічної діяльності і особистості вчителя; особливості педагогічної взаємодії в системі «учень-вчитель».

Вміти: використовувати особливості психолого-педагогічного впливу на розвиток особистості учня в процесі його виховання і навчання; проводити діагностику рівня розвитку навчально-пізнавальних та професійних здібностей дитини, когнітивної сфери, навчальної мотивації; досліджувати і давати повну характеристику соціально-психологічним явищам як в учнівському так і в педагогічному колективах; діагностувати психологічну готовність дітей до шкільного навчання; проводити консультаційну та професійно-орієнтаційну роботу серед школярів, педагогів, батьків; організовувати ефективну роботу психологічної служби в школі.

Передумови до початку вивчення:

для вивчення дисципліни «Педагогічна психологія» здобувач вищої освіти попередньо повинен набути програмні результати навчання з «Загальної психології», «Історії психології» та «Вікової психології».

Мета курсу (набуті компетентності)

Внаслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде таких компетентностей:

1. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
2. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків людини.
3. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
4. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту.
5. Володіння проблематикою основних наукових підходів щодо проблеми релігії.
6. Здатність дотримуватися норм професійної етики при впровадженні сучасних психологічних методів та технік при взаємодії з релігійно-віруючими індивідами
7. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Тема 1. Педагогічна психологія як наука.	денна 2/0/2 заочно 0,25/0/0,25	Предмет і задачі педагогічної психології. Методи дослідження. Історія становлення вітчизняної педагогічної психології.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
2.	Тема 2. Закономірності та динаміка розвитку особистості.	денна 2/0/2 заочно 0,25/0/0,25	Процес розвитку особистості. Фактори умови та рухові сили. Спадковість та розвиток. Вплив середовища на розвиток особистості. Розвиток та виховання. Діяльність як фактор розвитку. Діагностика розвитку	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
3.	Тема 3. Вікові та індивідуальні особливості розвитку.	денна 2/0/2 заочно 0,25/0/0,25	Вікова періодизація. Поняття та характеристика акселерації. Нерівномірність розвитку. Врахування індивідуальних особливостей розвитку особистості. релігії.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
4.	Тема 4. Психологія виховання.	денна 2/0/2 заочно 0,25/0/0,25	Виховання і його закономірності. Психологічні засоби виховання. Психологічні теорії виховання. Соціальні інститути виховання. Моральний розвиток.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
5.	Тема 5. Психологія учіння та навчання.	денна 2/0/2 заочно 0,25/0/0,25	Поняття навчання, навчання, учіння. Рівні та типи навчання. Загальна характеристика навчальної діяльності та її структури. Типи та види навчання. Вимоги до навчальної діяльності.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
6.	Тема 6. Психологія освітньої діяльності.	денна 2/0/2 заочно 0,25/0/0,25	Освіта та освітні системи. Психологічні основи освітніх технологій. Чинники ефективності освіти. Стратегії формування нових знань та здібностей.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
7.	Тема 7. Вікові та індивідуальні особливості учнів.	денна 2/0/2 заочно 0,25/0/0,25	Готовність до шкільного навчання. Молодший школяр. Підліток як суб'єкт навчальної діяльності. Старшокласник. Здобувач вищої освіти. Особливості ЗВО	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
8.	Тема 8. Мотивація навчальної діяльності.	денна 2/0/2 заочно 0,5/0/0,5	Основні мотиви навчання. Мотивація навчання дітей різних вікових груп. Формування навчальної мотивації.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
9.	Тема 9. Психологія «важкої» дитини.	денна 2/0/2 заочно 0,25/0/0,25	Характеристика поняття «важка дитина». Причини появи важких дітей та підлітків. Особливості педагогічної запущеності дошкільнят та молодших школярів. Специфіка роботи вчителя з різними категоріями важких підлітків.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
10.	Тема 10. Діагностика готовності до шкільного навчання.	денна 2/0/2 заочно 0,25/0/0,25	Психологічні особливості дошкільного віку (3-6 років). Загальна характеристика шестирічних дітей. Проблема навчання дітей з 6 років. Психологічна готовність до школи і її діагностика.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			Робота психолога з батьками.	
11.	Тема 11. Взаємини в учнівському колективі.	денна 2/0/2 заочно 0,25/0/0,25	Взаємини однокласників. Структура міжособистісних відносин у навчальному колективі. Положення дитини в колективі як фактор формування особистості. Педагог і взаємини між дітьми.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
12.	Тема 12. Психологія вчителя.	денна 2/0/2 заочно 0,25/0/0,25	Структура педагогічної діяльності. Професія педагога і педагогічні здібності. Спрямованість особистості педагога і типи педагогів. Мотивація і продуктивність педагогічної діяльності. Професійна Я-концепція педагога. Педагогічна соціальна перцепція.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
13.	Тема 13. Психологічні основи педагогічної діяльності.	денна 2/0/2 заочно 0,25/0/0,25	Діяльність вчителя. Професійно-педагогічна спрямованість особистості вчителя. Особливості взаємовідносин учителя з учнями. Взаємовідносини в педагогічному колективі	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
14.	Тема 14. Психологічна служба в школі.	денна 2/0/2 заочно 0,5/0/0,5	Організація роботи психолога з батьками учнів. Взаємини психолога з педагогічним колективом та адміністрацією шкіл. Робота з учнями.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
	Загальна кількість аудиторних годин:	денне 28/0/28 заочне 4/0/4		

Рекомендована література

Основна:

1. Власова О.І. Педагогічна психологія: навч. посібник. Київ : Либідь, 2005. 400 с. 30
2. Вікова і педагогічна психологія : навч. посіб. / за ред. О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. Київ : Каравела, 2007. 400 с.
3. Педагогічна психологія. за ред. Л.М.Проколієнко, Д.Ф. Ніколенка. Київ: Виша школа, 1991. 183 с.
4. Главник О.П. Практикум з педагогічної психології. Київ : Марич, 2009. 80с.
5. Головінський І. Педагогічна психологія : навч. посіб. для вищої школи. Київ : Аконтіт, 2003. 287 с.
6. Казанская В. Педагогическая психология: учеб. Пособ. СПб : Питер, 2003. 366с.
7. Крутецкий В.А. Основы педагогической психологии. Москва : Просвещение, 1972. 255 с.
8. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій): навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 128 с.
9. Лисянська Т.М. Педагогічна психологія: Практикум: Навч.посіб. Київ :Каравела, 2009. – 224с.

10. Поліщук В.М. Вікова і педагогічна психологія: навч.посіб. Суми: Університетська книга, 2010. 352 с.
11. Савчин М.В. Педагогічна психологія: навч.посіб. Київ : Академвидав, 2007. 424с.
12. Степанов О.М. Педагогічна психологія: навч.посіб. Київ : Академвидав, 2011. 416с.
13. Столяренко,Л.Д. Педагогическая психология. Ростов-наДону: Феникс, 2003. 544 с.
14. Дичківська І. Інклюзивна освіта: шляхи впровадження. Дошкільне виховання. 2013. № 12. С. 3-6.
15. Дятленко Н. Розвиток дошкільного навчального закладу на основі інклюзивних цінностей. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2014. №9. С.30-38.
16. Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство: науково-методичний збірник / ред. кол. Н.Софій (голова), І. 31 Єрмаков (кер. авторського колективу і наук. ред.), та ін.. Київ : Контекст, 2000. 336 с.
17. Основи інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник / за заг. ред. А.А. Колупасової. Київ : А.С.К., 2012. 308 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).
18. Поніманська Т.І. Проблеми інклюзивної освіти в дошкільних навчальних закладах.
19. Швед М. Основи інклюзивної освіти: підручник. Львів : Український католицький університет, 2015. 360 с.
20. Шевців З.М. Основи інклюзивної педагогіки. Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 248 с.

Допоміжна:

1. Абраменко А.И. Практикум по общей психологии: учеб. пособ. для студ. пед. ин-тов. Москва : Просвещение, 1990. 288 с.
2. Аверьянов Л.Я. Хрестоматия по психологии: сборник работ по общей психологии. Издательство : Самиздат, 2009. 138 с.
3. Вавилова А. Г., Сергеева Т.А., Черданцева А.Ю. Общая психология: сборник задач и упражнений. Екатеринбург : УРАГС, 2007. 72 с.
5. Венгер Л.А., Мухина В.С. Психология: учеб. Пособие. Москва: Просвещение, 1998. 336 с.
6. Вітенко І.С. Основи психології: підруч. для студ.вищ.мед.навч.закладів III-V рівнів акредитації. Вінниця: Нова книга, 2001. 255 с.
7. Гаранина Ж. Г., Андророва Н. В. Сборник практических заданий по психологии. [Методическое пособие. Саранск, 2009. 36 с.
10. Загальна психологія: хрестоматія: навчальний посібник / за ред. Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. та ін. Київ: Каравела, 2017. 640 с.
12. Захаров А.И. Как преодолеть страхи у детей. Москва : Педагогика, 1986. 109с. 27
13. Зейгарник Б. В. Теории личности в зарубежной психологии. Москва : Изд-во МГУ, 1982. 128 с.
14. Ильин Е.П. Эмоции и чувства. СПб : Питер, 2001. 752с.
15. Ільїна Н.М. Загальна психологія в екзаменаційних питаннях і відповідях : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2009. 239 с.
16. Кондаш О. Хвилювання: страх перед випробуванням. Київ : Радянська школа, 1981. 170с.
17. Конюхов Н.И. Словарь – справочник по психологии. М. 1996. 160с.
18. Крутецкий В.А. Психология: учеб.для учащихся. педучилищ. Москва : Просвещение, 1986. 336 с.
19. Кульчицька О. І. Проблеми обдарованості в сучасній психології. Обдарована дитина. 2008. № 1. С. 2–7.

20. Левитов Н.Д. О психических состояниях человека. Москва : Просвещение, 1964. 380с.
21. М'ясоїд П.А. Задачі з курсу загальної психології : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2000. 183 с.
22. Мадди С. Р. Теории личности: сравнительный анализ. СПб.: Речь, 2002. 539 с.
23. Маклаков А.Г. Общая психология: учеб.пособ. для студентов вузов. СПб. : Питер, 2001. 592 с.
24. Матюшкин А. М., Д. Сиск Одаренные и талантливые дети. Вопросы психологии. 1988. № 4. С. 88 – 98.
25. Мерлин В. С. Сборник задач по общей психологии: учеб. пособ.] Москва : Просвещение, 1974. 207 с.
26. Немов Р.С. Психология : учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений : В 3 кн. – Кн.1 : Общие основы психологии. Москва : Гуманит. издат. центр ВЛАДОС, 2001. 688 с.
27. Основи психології : підруч. / за ред. О.В. Киричука, В.А. Роменця – 4-те вид]. Київ : Либідь, 1999. 632 с.
28. Пашукова Т.І.Практикум із загальної психології. Київ:Т-во "Знання", КОО, 2000. 204 с.
29. Первин Л. Психология личности: Теория и исследования / Пер. с англ. / Л. Первин, О. Джон. Москва : Аспект Пресс, 2001. 607 с. 28
30. Петровский А.В. Общая психология: учеб. для студ.пед.интов. Москва : Просвещение, 1986. 464 с.
31. Пиз А. Язык телодвижений. Как читать мысли окружающих по их жестам. Москва : Эксмо, 2009. 448 с.
32. Платонов К. Занимательная психология. СПб. : Питер Пресс, 1997. 288 с.
33. Практикум по основам психологии: тексты и хрестоматия / сост. В.А. Мельников. Симферополь : Сонат, 1997. 254 с.
34. Психология личности: словарь справочник / под ред. П.П. Горностая и Т. М. Титаренко. Київ: Рута, 2001. 320 с.
35. Психология: учебник для гуманитарных вузов / под общей ред. В.Н. Дружинина. СПб. : Питер, 2009. 656 с.
36. Психологія / за ред. Г.С. Костюка. Київ : Рад. шк., 1999. 575 с.
37. Психологія : підруч. / за ред. Ю.Л. Трофімова. Київ : Либідь, 2003. 560 с.
38. Психологія: підручник / за ред. Ю.Л. Трофімова. Київ : Либідь, 1999. 558 с.
39. Реан А.А. Психология и педагогика: учеб. для вузов. СПб. : Питер, 2000. 432 с.
40. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. Спб : Питер, 2005. 720 с.
41. Рудницька Н. Ю., Гужанова С. Т., Вірковський А. П. Сучасні підходи до аналізу обдарованості та диференціації її видів і складових. Вісник Житомирського державного університету : Педагогічні науки. 2009. Випуск 44. С. 51– 54.
43. Рыбалка В. В. Теории личности в отечественной философии, психологии и педагогике: пособие. Житомир : Изд-во ЖГУ им. И. Франко, 2015. 872 с.
44. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Загальна психологія: навч. посіб.. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 296 с. 29
45. Сисоева С.О. Психологія та педагогіка: підруч. для студ.вищ.навч.закл. непер. профілю традиційної та дистанційної форм навч. Кременчук : ПП Щербатих О.В., 2008. 532 с.
46. Сисоева С.О. Робочий зошит з навч. дисципліни "Психологія та педагогіка" для студ. вищ. навч. закл. непер. профілю традиційної та дистанційної форм навч. : навч. посіб. Кременчук: ПП Щербатих О.В., 2008. 100 с.

47. Сисоєва С.О. Тести для контролю знань з навч. курсу "Психологія та педагогіка" для студ. вищ. навч. закл. непед. профілю традиційної та дистанційної форм навч. Кременчук: ПП Щербатих О.В., 2008. 44 с.
48. Сисоєва С.О. Хрестоматія з психології та педагогіки : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. непед. профілю традиційної та дистанційної форм навч. Кременчук:ПП Щербатих О.В., 2008. 400 с.
49. Столяренко Л.Д. Основы психологии. 4-е изд., перераб. и доп. Ростов н/Д : Феникс, 2001. 672 с.
50. Чорна Л. Обдарованість, її загальна та спеціальні складові. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 12. Психологія : зб. наук. праць. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. № 6 (30). Ч.ІІ. 2005. С.125–134.

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Педагогічна психологія» (для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія») денної та заочної форм навчання) / Уклад.: Ю. В. Сербін, О. В. Пелешенко. Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2022. 43 с.

2. НМКД дисципліни на сторінці електронного кампусу.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання здобувач може отримати визначену кількість балів:

Інструменти та завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	7 (по 0,5 балів за ЛК)
Практичні заняття	42 (по 3 бали за ПК)
Індивідуальні завдання (контрольні роботи, реферати тощо)	11
Підсумковий екзаменаційний (заліковий) тест	40
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання практичних і самостійних завдань здобувачі вищої освіти мають дотримуватися політики академічної доброчесності. Запозичення (використання ідей, розробок, тверджень, статистичних або експериментальних відомостей інших авторів) повинні бути оформлені відповідними посиланнями на першоджерела. Списування або копіювання є категорично забороненими. Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаково для всіх здобувачів. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).

Перезарахування кредитів, отриманих у неформальній освіті:

Здобувач вищої освіти може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Завдання і заняття:

Усі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття здобувачі вищої освіти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять здобувачі вищої освіти:

- дотримуються етичних правил поведіння;
- знаходяться на своєму навчальному місці;
- не заважають викладачу проводити заняття та іншим студентам навчатися.

Під час контролю знань здобувачі вищої освіти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо проведення контрольних заходів.